

มหาโตวินทสูตร (ตอนที่ ๑ เทวสันนิบาต)

ความพร้อมเพรียงของหมู่เป็นเหตุแห่งสุข และการ
สนับสนุนผู้พร้อมเพรียงกัน ก็เป็นเหตุแห่งสุข ภิกษุผู้ยินดีใน
ความพร้อมเพรียงกัน ตั้งอยู่ในธรรม ย่อมไม่เสื่อมจากธรรม
อันเกษมจากโยคะ ภิกษุสมานสงฆ์ให้พร้อมเพรียงกันแล้ว
ย่อมบันเทิงในสรวงสวรรค์ตลอดกาล

มหาโควิந்தสูตร (ตอนที่ ๑ เทวสันนิบาต)

๒๓๔

การสร้างบารมีเป็นหน้าที่ของทุกๆ คนเป็นการก้าวตาม
เส้นทางของพระบรมโพธิสัตว์ทั้งหลาย และเป็นสิ่งที่ประเสริฐ
สุดของชีวิต พระบรมโพธิสัตว์ทั้งหลายต่างตั้งใจสั่งสมบารมีทุก
รูปแบบ ทั้งทาน ศีลและภาวนา ไม่เคยขาดตกบกพร่องในการ
สั่งสมบุญ การที่เราสามารถบรรลุเป้าหมายอันสูงสุดของชีวิต
คือบรรลุมรรคผลนิพพาน กระทั่งได้ถึงที่สุดแห่งธรรม เราต้อง
ดำเนินตามรอยบาทของท่านผู้รู้เหล่านั้น มุ่งหน้าสร้างบารมี
จนกว่าบารมี ๓๐ ทัศ จะเต็มเปี่ยมบริบูรณ์

มีวาระพระบาลีที่ปรากฏใน พระวินัยปิฎก จุลวรรค ว่า

“สุขา สุขมสุล สามคฺคิ	สมคฺคานญฺจนุคฺคโห
สมคฺครโต ธมฺมญฺโจ	โยคกฺขเมมา น ธฺสติ
สงฺฆํ สมคฺคํ กตวาน	กปฺปิ สคฺคมติ โมทติ

ความพร้อมเพรียงของหมู่เป็นเหตุแห่งสุข และการ
สนับสนุนผู้พร้อมเพรียงกัน ก็เป็นเหตุแห่งสุข ภิกษุผู้ยินดีใน
ความพร้อมเพรียงกัน ตั้งอยู่ในธรรม ย่อมไม่เสื่อมจากธรรม
อันเกษมจากโยคะ ภิกษุสमानสงฆ์ให้พร้อมเพรียงกันแล้ว
ย่อมบันเทิงในสรวงสวรรค์ตลอดกัป”

ที่ใดมีความสามัคคี ที่นั่นย่อมมีความสุขความเจริญ
พระลัมมาลัมพพุทธเจ้าทรงสรรเสริญความพร้อมเพรียงของหมู่

มหาโควินทสูตร (ตอนที่ ๑ เทวสันนิบาต)

๒๓๕

เพราะทำให้เกิดสุข ดังนั้นพระพุทธร่องค์จะตรัสถึงความสามัคคี
อยู่เนืองๆ แม้แต่ในเรื่องอุปทานิยธรรม ธรรมที่จะทำให้ไม่เสื่อม
จากความเจริญ พระองค์จะตรัสถึงความพร้อมเพรียงในการ
ทำกิจร่วมกันของสงฆ์ ตั้งแต่เริ่มประชุมก็พร้อมเพรียงกัน เมื่อ
เลิกก็พร้อมเพรียงกันเลิก เป็นต้น

*ความพร้อมเพรียงนี้ ไม่ใช่จะก่อให้เกิดความสุขเฉพาะ
ในหมู่มนุษย์เท่านั้น แม้ในหมู่ของเทวดาทั้งหลาย ต่างประชุมกัน
อยู่เสมอๆ ครั้นนี้ หลวงพ่อได้นำเรื่องราวในมหาโควินทสูตร มา
ให้ทุกท่านได้ศึกษากัน เป็นเรื่องการสร้างบารมีอีกภพชาติหนึ่ง
ของพระโพธิสัตว์ เหตุที่พระบรมศาสดาตรัสถึงเรื่องนี้ เพราะ
เมื่อครั้งที่พระผู้มีพระภาคเจ้าประทับอยู่ที่เขาคิชฌกูฏใกล้
กรุงราชคฤห์ หลังเที่ยงคืนของคืนหนึ่ง ปัญจสิขคนธรรพ
เทพบุตรได้ไปเข้าเฝ้าพระผู้มีพระภาคเจ้าถึงที่ประทับ ถวาย
อภิวาทแล้วยืนอยู่ในที่ควรส่วนข้างหนึ่ง รัศมีของปัญจสิขะนั้น
งดงามส่องสว่างไปทั่วเขาคิชฌกูฏ หลายท่านคงเคยได้ยินชื่อ
ปัญจสิขะมานาน หลวงพ่อขอถือโอกาสเล่าประวัติของท่านสัก
เล็กน้อย

มหาโควินทสูตร (ตอนที่ ๑ เทวสันนิบาต)

๒๗๖

คำว่า ปัญจลิขะ นั้นแปลว่า มี ๕ จุก หรือเรียกภาษาชาวบ้านว่า มี ๕ แหยม ปัญจลิขคนธรรพเทพบุตรนั้น ตอนที่ เป็นมนุษย์ ได้สร้างบารมีตั้งแต่ยังเป็นเด็ก และไว้จุก ๕ จุก เป็นหัวหน้าเด็กเลี้ยงโค มีความคิดเกินเด็กทั้งหลาย ได้ชักชวนเด็กๆ ว่า การที่เราจะเล่นสนุกไปวันหนึ่งๆ เป็นสิ่งที่ไม่มีการะแค้นสารควรสร้างสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมเท่าที่เราจะทำได้ จะได้เป็นการสร้างบุญให้กับตนเองด้วย

เมื่อชวนเพื่อนๆ แล้ว เขาเป็นผู้นำพาพวกเด็กสร้างศาลาในทางสี่แยก ขุดสระบัว ผูกสะพาน ปรับทางขรุขระให้เรียบจนไม่มาทำเพล และทำยานพาหนะเพื่อสาธารณประโยชน์ แต่เขาเสียชีวิตตั้งแต่ยังเป็นหนุ่ม ครั้นตายแล้ว ได้ไปเกิดในเทวโลกชั้นจาตุมมหาราชิกา มีอายุ ๙ ล้านปี ร่างของปัญจลิขเทพบุตรมีลักษณะคล้ายกับกองทองสุกสว่างมีขนาดเท่า ๓ คาวุต

ปัญจลิขเทพบุตรนั้น เป็นกายทิพย์มีเครื่องประดับที่งดงามมาก ประมาณ ๖๐ เล่มเกวียน พรมด้วยของหอมประมาณ ๙ หม้อ ทรงผ้าทิพย์สีแดง ประดับดอกกรรณิกาทอง มีแหยม ๕ แหยมห้อยอยู่ข้างหลัง เทวดาทั้งหลายจึงพากันเรียกว่า ปัญจลิขเทพบุตร นี่คือที่มาที่ไปของปัญจลิขเทพบุตร

เมื่อปัญจลิขคนธรรพเทพบุตรยืนในที่สมควรแล้ว ได้ทูล

มหาโควินทสูตร (ตอนที่ ๑ เทวสันนิบาต)

๒๓๓

พระผู้มีพระภาคเจ้าถึงเหตุการณ์ที่เหล่าเทวดาชั้นดาวดึงส์ ประชุมพร้อมกัน ที่สุทธมาเทวสภาในวันพระขึ้น ๑๕ ค่ำ และ ยังมีทิพยบริษัททั้งหลายมานั่งล้อมรอบ ซึ่งพื้นทองของสุทธมา- เทวสภามีความยาว และความกว้างด้านละ ๓๐๐ โยชน์ สูง ๕๐๐ โยชน์ ในมหาสมาคมนั้น จะมีมหาราชทั้ง ๔ องค์ นั่งประจำทิศทั้ง ๔ คือ ท้าวอตรฐราชาแห่งคนธรรพ์ ซึ่งแวดล้อมด้วยทวยเทพ นักฟ้อน ๑๐๐,๐๐๐ โกฏิ ประทับนั่งทางทิศตะวันออก ท้าว- วิรุฬหกเป็นราชาแห่งครุฑ มีครุฑ ๑๐๐,๐๐๐ โกฏิ แวดล้อม ประทับนั่งทางทิศใต้ ท้าววิรูปักษ์ผู้เป็นราชาแห่งนาค มีพวกนาค ๑๐๐,๐๐๐ โกฏิแวดล้อม ประทับนั่งทางทิศตะวันตก และท้าว- เวสสวัณราชาแห่งยักษ์ มียักษ์ ๑๐๐,๐๐๐ โกฏิแวดล้อม ประทับ นั่งทางทิศเหนือ

การเกิดเทวสันนิบาตนี้จะมีเหตุอยู่ ๔ อย่าง คือ ประการ แรกวันเข้าพรรษา จะประชุมกันเพื่อดูแลรักษาพระภิกษุสงฆ์ที่ ตั้งใจปฏิบัติธรรมในช่วงเข้าพรรษา ประการที่ ๒ ประชุมกันในวันมหาปวารณา เหตุการณ์เหมือนในเมืองมนุษย์ ที่ภิกษุทั้งหลาย ประชุมกันในวันเพ็ญวันมหาปวารณา โดยท้าวลักกะจะทรง ปวารณาในปัยงค์ที่ปพระมหาวีหาร เทพที่เหลือนจะถือดอกไม้ทิพย์ มีดอกปาริฉัตรเป็นต้น และผงจันทน์ทิพย์ไปยังที่ชบใจและกั ปวารณากัน ให้อากล่าวตักเตือนกันได้

มหาโควินทสูตร (ตอนที่ ๑ เทวสันนิบาต)

๒๓๘

ประการที่ ๓ เทวดาจะประชุมกันเพื่อประโยชน์แก่การ
เสวยปาริฉัตตกฐิธา คือการประชุมกันในคราวที่ต้นปาริฉัต
ออกดอก เพราะดอกปาริฉัตนี้มีกลิ่นหอมครอบคลุม ๕๐ โยชน์
กลิ่นที่ลมพัดจะไปได้ถึง ๑๐๐ โยชน์ ที่สุธรรมาเทวสถานี้ ตรง
กลางจะมีธรรมาสน์ มีบัลลังก์แก้วสูง ๑ โยชน์ มีเศวตฉัตรสูง ๓
โยชน์ ถัดจากบัลลังก์นั้นเป็นอาสนะท้าวสักกเทวราช ถัดจากนั้น
เป็นอาสนะของเทพบุตรอีก ๓๓ ตน ถัดจากนั้นอีกเป็นอาสนะ
ของเทพบุตรผู้มีศักดิ์ใหญ่ ส่วนเทวดานอกเหนือจากนี้จะใช้ฝัก
ดอกไม้เป็นอาสนะ

ประการสุดท้ายของการประชุมในเทวโลก คือเทวดาจะ
ปาวประกาศการฟังธรรมครั้งใหญ่เดือนละ ๘ วัน ในวันทั้ง ๘
จะมีสนัฏุมารมหาพรหม หรือท้าวสักกะ ภิกษุธรรมกถึก หรือ
เทพบุตรธรรมกถึกองค์ใดองค์หนึ่ง มากล่าวธรรมิกถาในสุธรรมา-
เทวสภา การประชุมครั้งนี้จะแบ่งหน้าที่กันทำ คือ ในวัน ๘ คำ
ของปักษี จะเป็นหน้าที่ของอำมาตย์ของมหाराชทั้ง ๔ องค์ ใน
วัน ๑๔ คำ จะเป็นหน้าที่ของโอรสทั้งหลายของท้าวสักกะ ในวัน
๑๕ คำ จะเป็นของมหाराชทั้ง ๔ องค์ ซึ่งท่านเหล่านี้จะเสด็จ
ออกไปตามคามนิคมและราชธานี จดบันทึกไว้บนแผ่นทอง ว่ามี
หญิงหรือชายชื่่ออะไร มากมายขนาดไหน ที่ถึงพระรัตนตรัยเป็น
สรณะ ตั้งใจสร้างบารมีประพฤตียึดมั่นกุศลกรรมบถ ๑๐ ประการ

มหาโควินทสูตร (ตอนที่ ๑ เทวสันนิบาต)

๒๗๕

จากนั้นจะนำแผ่นทองมามอบถึงมือของปัญจลិขะ ปัญจลិขะจะส่งถึงมือของมาตลีเทพบุตร มาตลีเทพบุตรจะถวายแด่ท้าวสักกเทวราช เมื่อจำนวนคนทำบุญมีไม่มาก สมุทบัญญัติลานทองก็น้อย พวกเทวดาเห็นลานทองเท่านั้น พวกกันเสียใจว่า มหาชนตกอยู่ในความประมาท อบายทั้ง ๔ จักเต็ม เทวโลก ๖ ชั้น จักว่างเปล่า แต่ถ้าแผ่นลานทองหนา พวกเทวดาเห็นแล้วก็พากันดีใจว่า พวกเราจักได้ห้อมล้อมผู้มีบุญใหญ่ที่ได้ทำบุญไว้ในพระพุทธศาสนา แล้วมาเล่นนักรัศตรด้วยกัน เทวดาทั้งหลายย่อมประชุมกันเพื่อประโยชน์ดังนี้

จะเห็นว่า เหล่าเทวดาเห็นคุณค่าของบุญมาก การที่เราสร้างบุญในแต่ละครั้ง ไม่เพียงมีผลแค่ตัวเราเองเท่านั้น แต่ยังมีผลไปถึงเทวโลกผู้มีกายทิพย์ ที่รับรู้ คอยอนุโมทนาบุญกับเรา การทำความดีในแต่ละครั้งมีผลต่อโลกต่อจักรวาลและสรรพสัตว์ทั้งหลาย คราวต่อไปหลวงพ่อกับเราจะนำเรื่องราวของมหาโควินทโพธิสัตว์มาเล่าให้ฟังต่อ ขอให้ตั้งใจปฏิบัติธรรมเจริญสมาธิภาวนากันให้ดี หมั่นตรึกหมั่นนึกถึงธรรมะ ตรึกถึงองค์พระให้เสียเวลาหลับให้หลับในกลางดวงธรรมหรือกลางองค์พระ จะได้หลับเป็นสุข ตื่นเป็นสุข ทั้งยังได้บุญอีกด้วย ทำอย่างนี้ถูกหลักวิชา จะทำให้เราประสบความสำเร็จในชีวิตตลอดไปทุกภพทุกชาติตราบกระทั่งถึงที่สุดแห่งธรรม